

PHOTOSHOP

Grunder

I denna bok har vi använt svensk version av Photoshop installerad på Windows. Arbetar du på Mac kan det se lite annorlunda ut hos dig:

- Filhanteringen skiljer sig mellan Mac och pc.
- Tangenten **Kommando** används i stället för tangenten **Ctrl**.
- Tangenten **Ctrl** används i stället för att högerklicka.
- Programinställningar finns på menyn **Photoshop** i stället för menyn **Redigera**.

Till boken medföljer ett antal övningsfiler som du hämtar från vår webbplats:

1. Visa webbplatsen **docendo.se**.
2. Sök efter artikelnumret **3108** och klicka på titeln **Photoshop Grunder**.
3. Klicka på filen **3108.zip** under rubriken **Övningsfiler** för att hämta filen.
4. Kopiera eller extrahera filen till en egen mapp och placera den på lämplig plats på din dator.

Copyright © Docendo AB

Det är förbjudet att kopiera bilder och text i denna bok genom att trycka, fotokopiera, skanna eller på annat sätt mångfaldiga enligt upphovsrättslagen.

Våra böcker och tillhörande produkter är noggrant kontrollerade, men det är ändå möjligt att fel kan förekomma. Vi tar gärna emot förbättringsförslag.

Produkt- och producentnamnen som används i boken är ägarens varumärken eller registrerade varumärken.

Tryckeri: Lenanders Grafiska, Sverige 2020

Första upplagan, första tryckningen

ISBN: 978-91-7531-133-3

Artikelnummer: 3108

Författare: Eva Ansell

Omslag: Docendo AB

Bild på omslaget: © Adobe Stock

Innehållsförteckning

I Introduktion till Photoshop.....	5	Hantera markeringar.....	39
Hemskärmen	5	Omvänd markering	39
Öppna dokument.....	6	Ändra markering.....	40
Arbetsytan.....	6	Luddig markering.....	41
Verktygspanelen.....	7	Kopiera och klistra in markering.....	42
Alternativfältet	8	Klistra in i en markering	43
Paneler	8	Spara markering	44
Växla arbetsyta.....	9	Omforma objekt	44
Anpassa arbetsytan.....	9	Markera och maskera	45
Zooma och panorera i bilden	10	Extra övningar.....	46
Zooma.....	10	4 Lager	47
Panorera i bilden	11	Skapa lager.....	48
Inställningar.....	12	Skapa lager av annan bild	48
2 Bilder	14	Spara bild med lager.....	48
Nytt dokument	14	Skapa lager av markering	49
Dokumentstorlek	15	Hantera lager	50
Bildupplösning.....	15	Visa/dölja lager	50
Färgläge.....	16	Ordna lager.....	51
Bakgrund.....	17	Redigera lager.....	51
Spara dokument	17	Blandningsläge och opacitet.....	52
Bildformat	18	Ta bort lager.....	55
Exportera bilder	20	Lägga samman lager	55
Bildstorlek.....	22	Extra övningar.....	56
Ändra bildstorlek och upplösning.....	22	5 Omforma bilder	57
Storlek på arbetsyta.....	23	Beskära och rätta upp	57
Skriva ut bilder.....	24	Beskära bilder.....	57
Färger.....	26	Rätta upp bilder	59
Färgväljaren.....	26	Perspektivbeskäring.....	60
Panelen Färg.....	26	Skala om bilder.....	61
Panelen Färgrutor.....	27	Extra övningar.....	62
Hämta färg med pipetten.....	28	6 Bildjusteringar	63
3 Markeringar	29	Automatiska bildjusteringar	63
Markeringsramsverktygen	29	Automatisk färg	63
Rektangulär markeringsram	30	Autokontrast.....	64
Elliptisk markeringsram.....	31	Automatisk toning.....	64
Omforma markering	31	Fyllning och justeringslager	65
Markeringsalternativ.....	32	Skapa enfärgat fyllningslager.....	65
Lassoverktygen.....	34	Skapa justeringslager.....	66
Snabbmarkeringsverktygen	36	Redigera justeringslager.....	67
Objektmarkering.....	36	Klippa ut till lager.....	67
Välja motiv.....	37	Ångra åtgärd	68
Snabbval	37	Panelen Händelser.....	68
Trollstaven	38		

Justera toner	69
Intensitet och kontrast	69
Skuggor och högdagrar	69
Nivåer	71
Justera del av bild med lagermask	72
Kurvor	73
Justera färger	74
Färgbalans	74
Nyans och mättnad	75
Svartvitt	76
Ersätt färg	77
Fotofilter	78
Lyster	78
Övertoningskarta	79
Skugga och efterbelysa områden	79
Extra övningar	81
7 Retuscherar bilder	83
Ta bort små objekt	83
Smart lagningspensel	83
Lagningspenseln	84
Retuscherar områden	86
Innehållsmedveten fyllning	86
Verktuget Lappa	87
Klonstämpeln	88
Ta bort röda ögon	89
Ändra skärpa på områden	89
Flytta objekt	90
Innehållsmedveten flyttning	90
Lägga till objekt	91
Utvidga med Innehållsmedveten flyttning	91
Kopiera med klonstämpeln	91
Händelsepenseln	93
Radera delar av bild	94
Suddgummi	94
Bakgrundssuddgummi	95
Magiskt suddgummi	96
Extra övningar	97
8 Rita och måla	99
Målarverktyg	99
Måla med penseln	99
Rita med pennan	100
Penslar	101
Penselinställningar	101
Blandpenseln	102
Egna penslar	104

Fylla områden med färg	105
Färgfyllning	105
Övertoningsfyllning	106
Skapa egna övertoningar	108
Formverktyg	110
Ritlägen	110
Rita former	110
Extra övningar	114
9 Texter	115
Skriva text	115
Punkttext	115
Stycketext	117
Redigera text	118
Formatera text	118
Panelerna Tecken och Stycke	119
Tänjd text	120
Lodrät text	120
Textmasker	121
Extra övningar	122

10 Lagerstilar	123
Lägga till en lagerstil	123
Använda en förinställd lagerstil	123
Visa/dölja lagerstilar	124
Anpassa lagerstilar	125
Redigera lagerstil	125
Inställningar för lagerstil	125
Flytta effekten	126
Använda konturer	127
Övriga lagerstilar	127
Kombinera lagerstilar	134
Fördefinierade stilar	135
Redigera stilar	136
Använda stil på del av bild	137
Extra övningar	138

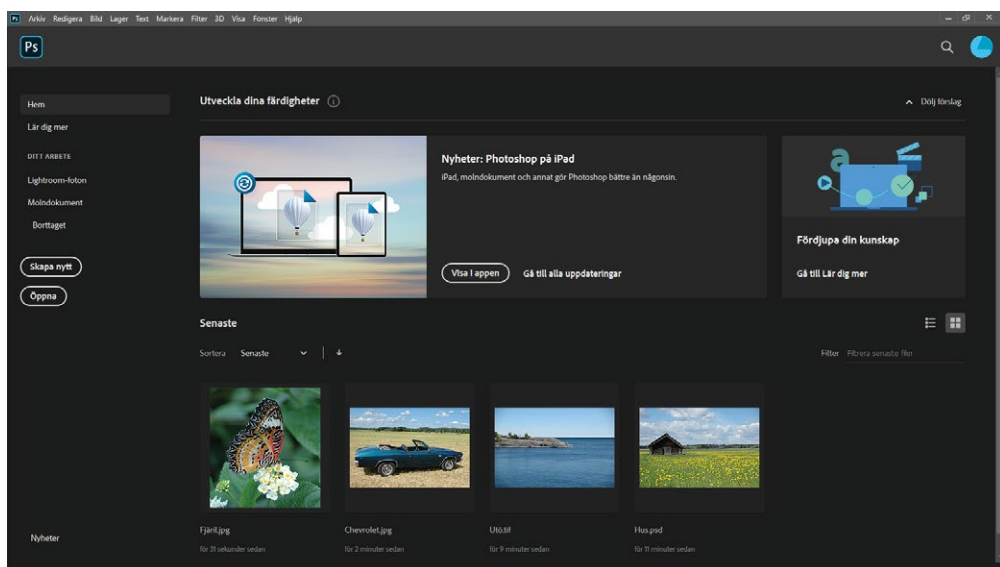
Sakregister	140
--------------------------	------------

1 Introduktion till Photoshop

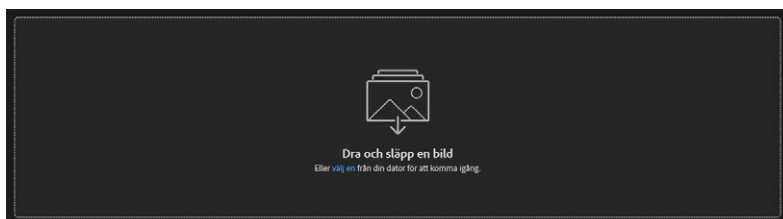
Hemskärmen.....	5	Zooma och panorera i bilden	10
Öppna dokument	6	Inställningar	12
Arbetsytan.....	6		

Hemskärmen

När du startar Photoshop visas hemskärmen. Här kan du få information om nyheter och lära dig mer om programmet via olika självstudiekurser. Du kan dessutom enkelt öppna något av de senaste dokumenten du arbetat med.

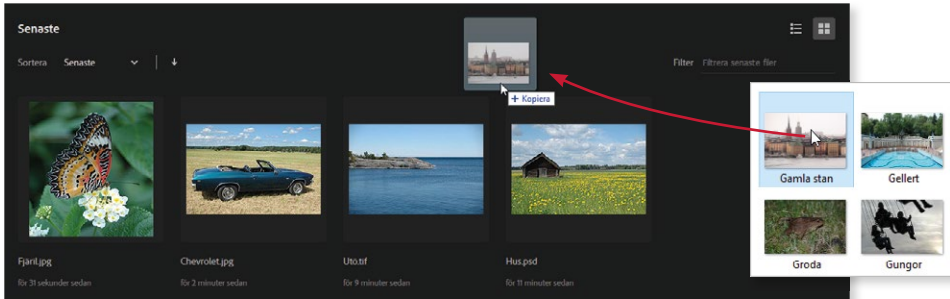
Första gången du startar programmet visas inte några tidigare dokument.

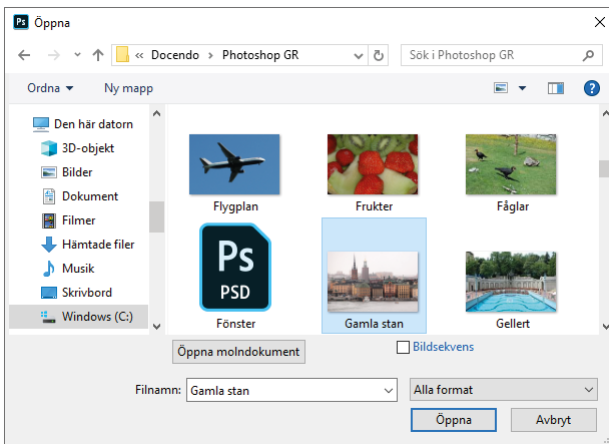
Öppna dokument

Du kan enkelt öppna ett tidigare dokument genom att klicka på det direkt på hemskärmen. Du kan även dra en bild från mappfönstret till hemskärmen för att öppna den.

1. Öppna övningsmappen och visa övningsfilerna.
2. Peka på bilden **Gamla stan** och håll ner musknappen. Dra bilden till hemskärmen och släpp upp musknappen.

Vill du öppna ett annat dokument klickar du på **Öppna** på hemskärmen eller väljer **Arkiv, Öppna**. Om fönstret med molndokument visas klickar du på **På din dator** för att visa innehållet på din dator. I dialogrutan som visas markerar du det dokument som du vill öppna och klickar på **Öppna**.

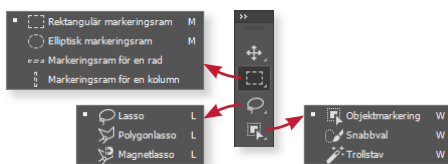
3 Markeringar

Markeringsramsverktygen	29	Omforma objekt	44
Lassoverktygen	34	Markera och maskera	45
Snabbmarkeringsverktygen	36	Extra övningar	46
Hantera markeringar	39		

Många gånger vill du bara korrigera en del av en bild. Du börjar då med att skapa en markering av ett område, och kan sedan bearbeta just det området. De omarkerade delarna förändras inte.

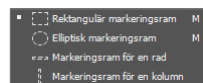
Det finns många olika sätt att skapa en markering, vilket som är bäst beror på hur bilden ser ut och vad för typ av markering du vill göra. En markering visas som en streckad ”rörlig” linje.

Högst upp i verktygspanelen finns tre grupper med markeringsverktyg. Vi ska börja med att titta på den första gruppen, markeringsramsverktygen.

Markeringsramsverktygen

Med verktyget **Rektangulär markeringsram** skapar du rektangulära markeringar, alternativfältet ser ut som nedan.

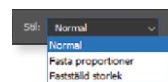

Här ser du vilket verktyg som är valt.

Använd dessa knappar för att lägga till/ta bort från en markering.

I listrutan **Stil** är **Normal** valt som standard, vilket innebär att markeringens storlek beror på hur du drar med musen. **Fasta proportioner** innebär att du kan ange höjd och bredd på markeringen. Anger du till exempel bredden 3 och höjden 1 blir markeringen alltid tre gånger så bred som hög. **Fastställd storlek** innebär att du anger en fast bredd och höjd i antal pixlar, varje markering du sedan skapar kommer att få denna bestämda storlek.

I rutan **Ludd** står det **0 px**, och det betyder att markeringen kommer att bli skarp. Ändrar du värdet kommer du att få en toningseffekt på båda sidorna av markeringen, läs mer i avsnittet Luddig markering på sidan 41.

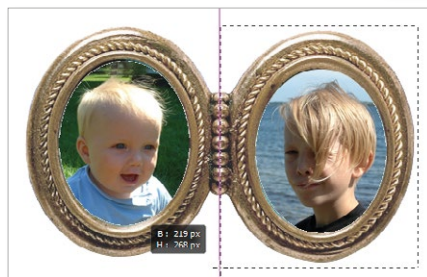
Rektangulär markeringsram

Du ska nu få testa det rektangulära markeringsramsverktyget genom att markera och kopiera en del av en bild.

1. Öppna övningsbilden **Barn**.
2. Välj verktyget **Rektangulär markeringsram** i verktygspanelen.

3. Peka ovanför och till höger om medaljongen, håll ner musknappen och dra upp en ram runt pojken så som figuren visar. Samtidigt som du drar upp markeringsramen visas dess storlek i en textruta. Släpp musknappen när du är nöjd med markeringen.

När markeringsramen är i mitten av bilden, i detta fall mitt i gångjärnet, visas en smart stömlinje (rosa linje).

Vill du skapa en kvadratisk markering håller du ner **Skift**-tangents när du drar. Släpp musknappen innan du släpper tangenten.

4. Är du inte nöjd med markeringen kan du ta bort den genom att klicka utanför markeringen eller välja **Markera, Avmarkera**.
5. Välj **Redigera, Kopiera** (eller tryck **Ctrl+C**).
6. Välj **Redigera, Klistra in** (eller tryck **Ctrl+V**). Kopierad klistras in i ett eget lager och placeras på exakt samma plats som originalet. Läs mer i kapitlet Lager på sida 47.
7. Byt till verktyget **Flytta** och klicka på pojken. Dra kopian åt vänster så att den täcker bilden av bebisen.

8. För att vända kopian väljer du **Redigera, Omforma, Vänd vågrätt** (första gången du visar menyn kan det stå Omvandling). Finjustera placeringen av bilden med hjälp av flyttverktyget eller piltangenterna så att gångjärnet ser helt ut.
9. Spara bilden med namnet **Barn, två pojkar** och stäng den sedan.

Smarta stödlinjer

De smarta stödlinjerna visas automatiskt när du markerar, ritat former eller flyttar objekt. Med hjälp av dem kan du få objekt att placeras i samma lodräta/vågräta linje, i mitten av dokumentet eller med samma storlek och avstånd. Vill du inte visa dessa stödlinjer väljer du **Visa, Visa, Smarta stödlinjer**.

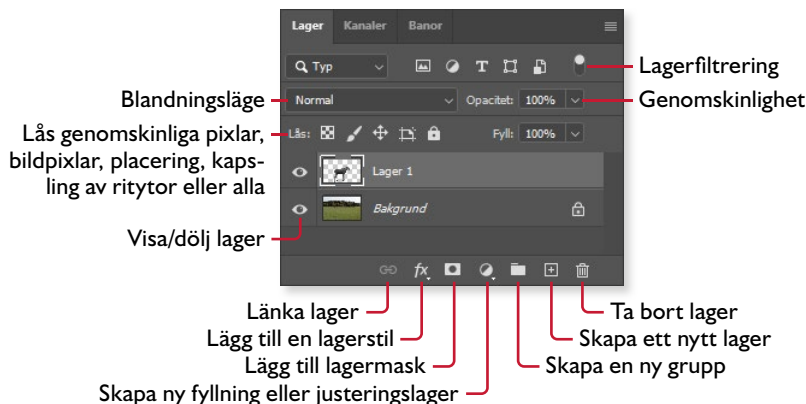
4 Lager

Skapa lager.	48	Lägga samman lager.	55
Hantera lager.	50	Extra övningar.	56

När du skapar en bild i Photoshop kan denna bild vara gjord av olika bilder (eller delar av bilder) med genomskinliga bakgrunder som du lägger på varandra. Varje lager är från början genomskinligt tills du målar på det eller kopierar en bild till det. När du till exempel klistrar in något i en bild placeras det på ett eget lager.

Tänk dig att du har en bild av en skog, en bakgrundsbild. Sedan tar du en bild som bara består av en älg målad på en genomskinlig glasskiva. Du tar ytterligare en genomskinlig glasskiva med en person på. Om du lägger glasskivan med älgan och glasskivan med personen ovanpå bakgrundsbilden ser du en person som möter en älg i skogen. Bakgrundsbilden, det vill säga skogen, bör du inte ändra, men älgan och personen kan du flytta runt som du vill.

För att se vilka lager som finns i bilden använder du panelen **Lager**. Visas inte panelen väljer du **Fönster, Lager**. Det aktiva lagret, det vill säga det lager du för tillfället arbetar med, är markerat i panelen.

Varje lager kan bearbetas helt oberoende av andra lager; du kan redigera, lägga till text, omforma, ändra opacitet och så vidare. När du arbetar med lager lagras varje lager som en egen bild. Om ett dokument innehåller tio lager tar dokumentet ganska stor plats på hårddisken.

När du är färdig med en bild kan du lägga ihop lagren till ett. Bilden tar då mycket mindre plats att spara, men du kan inte längre justera de olika delarna (lagren) var för sig. Vill du behålla lagren så att de kan redigeras senare ska du spara bilden i Photoshop's eget format (PSD) eller TIFF.

Skapa lager

För att skapa ett nytt tomt lager, som du till exempel kan måla på, klickar du på **Skapa ett nytt lager** längst ner i panelen. Du kan även välja samma kommando på panelmenyn eller menyn **Lager**.

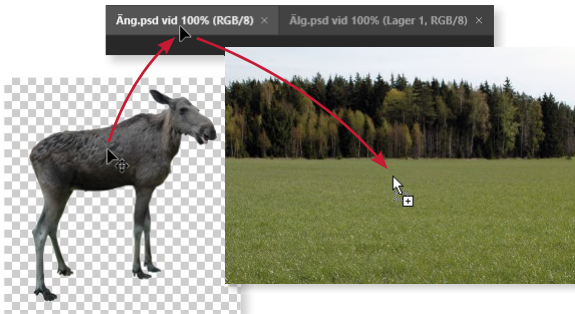

Skapa lager av annan bild

Du ska nu skapa ett nytt lager genom att dra en kopia av en bild till en annan med hjälp av flytt-verktyget.

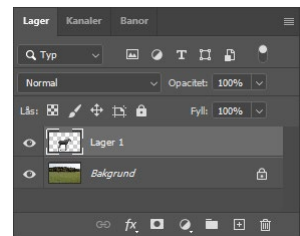
1. Öppna övningsbilderna **Äng** och **Älg**. Som du ser finns älgan på ett genomskinligt lager.
2. Aktivera bilden **Älg** och välj verktyget **Flytta**.
3. Peka på älgan, håll ner musknappen och dra till fliken för dokumentet **Äng**. Nu visas det andra dokumentet, fortsätt att dra till önskad placering och släpp musknappen.

Om du drar en bildfil från Utforskaren till en öppen bild i Photoshop skapas ett smart objekt. Justera storleken och bekräfta med **Retur**.

I panelen **Lager** ser du att det nu finns två lager, ett lager består av en bakgrundsbild (ängen) och det andra, **Lager 1**, består av älgan. Du ser också att det är det nya lagret som är aktivt då det markeras med en annan färg i panelen.

4. Justera eventuellt placeringen av älgan.

Spara bild med lager

Vill du behålla de olika lagren när du sparar bilden, måste du spara den i formatet Photoshop (PSD) eller TIFF. Väljer du något annat format, som exempelvis JPEG, kommer lagren att läggas samman, och du har inte längre någon möjlighet att redigera de olika lagren var för sig.

5. Spara bilden med namnet **Älg på äng** och stäng sedan de öppna dokumenten.

5 Omforma bilder

Beskära och rätta upp	57	Extra övningar	62
Skala om bilder	61		

Beskära och rätta upp

Många gånger kan ett foto bli bättre om du beskär det, så att störande objekt försvinner eller så att bara den viktigaste delen visas.

Beskära bilder

Med verktyget **Beskärning** kan du beskära en bild fritt eller efter specifika proportioner.

1. Öppna övningsbilden **Konsert**. Denna bild ska beskäras så att den endast visar scenen.
2. Välj verktyget **Beskärning**. Nu visas en beskärningsram runt bilden. Dra i något av handtagen på ramen för att ange hur bilden ska beskäras, eller dra upp en egen beskärningsram över det område som du vill spara.
3. Fortsätt att dra i handtagen tills den del av bilden du vill ha kvar visas. Du kan även peka i ramen och dra den till önskad placering.

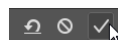

Det som är utanför beskärningsramen, det vill säga det som ska tas bort, har tonats ner.

4. Klicka på **Genomför** till höger i alternativfältet för att bekräfta beskärningen. Du kan även dubbelklicka innanför ramen eller trycka på **Retur**.

Vill du inte beskära bilden trycker du på **Esc** eller klickar på **Avbryt** i alternativfältet.

Klicka på **Återställ** om du vill återställa beskärningsrutan och inställningar för proportioner.

Har du påbörjat en beskärning och väljer ett annat verktyg beskärs bilden. Tryck på **Ctrl+Z** om du vill återställa dokumentet.

5. Spara bilden som **Konsert, beskuren** och stäng den.

Via alternativfältet kan du göra inställningar för att underlätta beskärningen.

Till vänster visas originalbilden, och nedan resultatet av beskärningen.

Proportioner

Vill du beskära bilden efter specifika proportioner kan du välja bland olika förinställningar via första listrutan i alternativfältet. Som standard är **Proportion** valt, och beskärningsramen har inte några begränsningar. Vill du använda bildens aktuella proportioner väljer du **Urspr proport** på menyn.

I rutorna till höger om listrutan kan du ange egna proportioner för att begränsa beskärningsramen.

Övertäckningsalternativ

Tack vare stöddlinjerna som visas när du beskär en bild får du hjälp att beskära bilden utifrån tredjedelsregeln (3 x 3-rutnät). Vill du använda en annan regel för att komponera en bättre bild kan du välja någon av förinställningarna på menyn under **Övertäckningsalternativ**.

Via menyn kan du också välja att aldrig visa någon övertäckning.

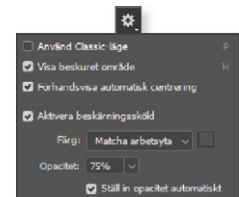
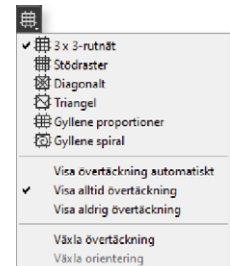
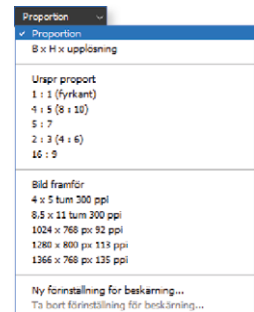
Fler beskärningsalternativ

Via **Beskärningsalternativ** kan du göra fler inställningar för beskärningen, till exempel att justera beskärningssköldens opacitet, det vill säga hur mycket området utanför ska tonas ner.

Ta bort beskurna pixlar

Som standard tas den beskurna delen av bilden bort när du beskär. Genom att avmarkera **Ta bort beskurna pixlar** kommer pixeldatan utanför beskärningsrutan att sparas. Det innebär att du vid ett senare tillfälle kan öka bildens storlek eller visa en annan del av bilden via beskärningsverktyget.

Bakgrundslagret görs om till ett vanligt lager och bilden måste sparas i Photoshop-format för att pixeldatan ska sparas.

6 Bildjusteringar

Automatiska bildjusteringar	63	Justera färger	74
Fyllning och justeringslager	65	Skugga och efterbelysa områden	79
Ångra åtgärd	68	Extra övningar	81
Justera toner	69		

I det här kapitlet kommer vi att titta på hur du kan justera toner och färger i en bild. Du hittar kommandon för justeringar under **Bild, Justeringar**, justeringarna görs då direkt på bildlagret. Bildjusteringarna finns även tillgängliga via justeringslager, vilket innebär att ändringarna görs på ett eget lager. Vi kommer i första hand att arbeta med justeringslager, eftersom det innebär att du enkelt kan jämföra olika justeringar med originalbilden, och enkelt kan återgå till originalbilden.

Automatiska bildjusteringar

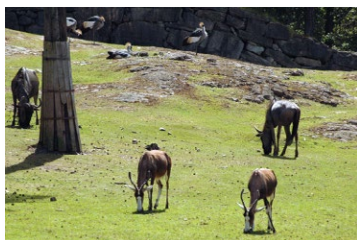
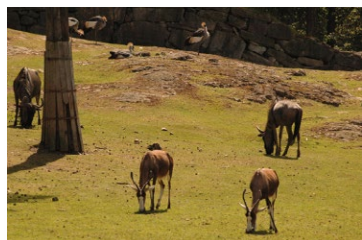
I Photoshop finns några automatiska funktioner som hjälper dig att snabbt rätta till vanliga problem som exempelvis felaktiga färger och låg kontrast. Dessa ändringar görs direkt på bildlagret. Om resultatet inte blir bra kan du ångra dig genom att trycka på **Ctrl+Z**.

Tänk på att det oftast är bättre att göra manuella justeringar via ett justeringslager.

Automatisk färg

Du ska nu låta Photoshop automatiskt justera färger i en bild som har fått felaktiga färger.

1. Öppna övningsbilden **Savann**.
2. Välj **Bild, Automatisk färg**. Färgerna korrigeras direkt och bilden ser genast mycket bättre ut.
3. Spara bilden med namnet **Savann, justerad** och stäng den sedan.

Till vänster visas originalbilden, och till höger resultatet av den automatiska justeringen.

PHOTOSHOP

Grunder

Photoshop som ingår i Adobe Creative Cloud är ett avancerat bildredigeringsprogram där du kan bearbeta och förbättra dina digitala bilder på en mängd olika sätt. I den här boken kommer du att få lära dig använda de viktigaste funktionerna i programmet, till exempel att markera och frilägga objekt, beskära bilder, använda mönster och arbeta med lager. I boken beskriver vi också hur du använder olika målarverktyg samt skapar övertoningar, former, skriver texter och använder olika stilar.

I Photoshop finns flera olika retuscheringsverktyg som du kan använda för att ta bort röda ögon och oönskade element i en bild. Du får bland annat lära dig att använda lagningspenseln, klonstämpeln samt de innehållsmedvetna verktygen för lagning, fyllning och flyttning. Vi tittar även på hur du kan göra olika justeringar i bilderna för att korrigera exempelvis färger, intensitet, kontrast, skärpa, skuggor och högdagrar samt för att göra om en färgbild till svartvit. Boken kan användas för både pc och Mac.

I boken varvas teoridelar med steg för steg-beskrivningar som är lätta att följa. I de extra övningarna får du arbeta självständigt och pröva dina nyvunna kunskaper. Övningsfilerna till boken laddar du ner utan kostnad från vår webbplats docendo.se.

ISBN 978-91-7531-133-3

9 789175 311333 >

DOCENDO